RAADSVOORSTEL

Onderwerp : Zienswijze op de kaderbrief 2027 van VGGM

Zaak- & documentnr. : Z/25/144113 201717674
Portefeuillehouder : Burgemeester & weth Derksen

Opsteller : Renzo Willemsen
Afdeling : Advies
Telefoonnr: (088) 695 3000

Samenvatting

Gemeenten krijgen tot 6 februari 2026 de mogelijkheid om een zienswijze te geven op de kaderbrief 2027 van de Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland Midden (VGGM). Bijgevoegd is een conceptbrief met onze zienswijze. In de brief dringen we aan op meer besparingen en vragen we snelle duidelijkheid over de financiering van het thema maatschappelijke weerbaarheid.

Beslispunten

1) Bijgevoegde zienswijzebrief vast te stellen.

Aanleiding

Jaarlijks biedt de VGGM haar kaderbrief aan de deelnemende gemeenten aan. De kaderbrief biedt een overzicht van de speerpunten, ontwikkelingen en bijbehorende financiële kaders voor 2027. De kaderbrief vormt zo de basis voor de begroting 2027.

De kaderbrief 2027 van de VGGM begint met het schetsen van enkele overkoepelende ontwikkelingen: de weerbaarheid van de samenleving, de druk op het zorgstelsel, onzekerheid over de rijks financiering van enkele zorgtaken, de impact van klimaatveranderingen, de spanning op de arbeidsmarkt en de positionering van Veilig Thuis.

De GGD benoemt in de kaderbrief vijf speerpunten voor 2027: de gezondheid van de jeugd, laagdrempelige voorzieningen in de wijk, mentale gezondheid, vitaal ouder worden en een gezonde leefomgeving.
Bij brandweer en crisisbeheersing zijn de speerpunten voor 2027: weerbare samenleving, weerbare crisisorganisatie, transitie brandveiligheidsrisico's, slagkracht en paraatheid, vakmanschap en de aanpak van PTSS.

In financiële zin is in de kaderbrief de incidentele besparing van 2% in 2025 en 2026 structureel gemaakt. Het gaat om een structurele besparing van € 1,6 miljoen. Ondanks deze besparing zal de totale bijdrage aan de VGGM toenemen van € 91,4 miljoen in 2026 naar € 94,5 miljoen in 2027. Dat komt voornamelijk door de verwachte loon-/prijscompensatie van € 3 miljoen.

Beoogd effect

Via een zienswijze op de kaderbrief hebben de gemeenten aan de voorkant invloed op het (financiële) beleid van de VGGM en zijn eventuele financiële effecten op de eigen begroting tijdig in beeld.

Argumenten

1.1 De zienswijze sluit in hoofdlijnen aan bij ons standpunt van de afgelopen jaren.
Al enkele jaren dringen wij bij de VGGM aan op besparingen; in de zienswijzen en in de bestuursvergaderingen. Dat heeft mede geleid tot het voorstel in de kaderbrief 2027 voor structurele besparingen van 2%. Dat voldoet echter niet aan onze wensen. Wij pleiten – mede gelet op onze eigen financiële situatie – al langer voor besparingen van minimaal 5%. Wij zijn van mening dat er bij de VGGM meer besparingen mogelijk zijn. Vandaar dat wij wederom verzoeken om naar meer besparingen te kijken.

1.2 Wij vragen om snelle duidelijkheid over de financiering van het thema maatschappelijke weerbaarheid.
In de kaderbrief is het versterken van de maatschappelijke weerbaarheid als een overkoepelende ontwikkeling beschreven. Dit onderwerp behoort verder ook tot de speerpunten van de GGD en de brandweer/crisisbeheering. Wij onderstrepen het belang hiervan. Ook voor de gemeenten is het een belangrijk thema. Gelet op de urgentie om tot deze versterking te komen, achten wij het essentieel dat op korte termijn duidelijkheid komt over de structurele financiering vanuit het Rijk. Dit draagt bij aan een verdere concretisering van ieders weerbaarheidsopgave. Inzet van de VGGM om die duidelijkheid vanuit het Rijk te krijgen, wordt dan ook door ons van harte ondersteund

Kanttekeningen

1.1 Besparingen bij de VGGM kunnen leiden tot risico's bij de gemeenten en inwoners.
De kerntaken van de VGGM zijn brandweerzorg, crisisbeheersing, algemene gezondheidszorg en jeugdgezondheidszorg. Structurele bezuinigingsmaatregelen in de taakuitvoering op deze kerntaken kunnen leiden tot risico's en impact op de gemeente en haar inwoners. De (brand)veiligheid of de gezondheid van onze inwoners kunnen in het geding komen. Daarom is het belangrijk dat de risico's en impact van bezuinigingsmaatregelen zorgvuldig worden beschreven en afgewogen.

1.2 Het draagvlak voor verdergaande besparingen is beperkt.
De VGGM zal de zienswijze van de gemeente Westervoort afwegen tegen de zienswijzen van de overige gemeenten. Meerdere malen is binnen het VGGM-bestuur gesproken over de besparingen. Daaruit is gebleken dat de meeste gemeenten geen verdergaande besparingen wensen dan de nu voorgestelde 2%. Bij de behandeling van de VGGM-begroting 2026 kwam dat ook naar voren. Het is daarom de verwachting dat er niet meer besparingen zullen komen.

1.3 Het geven van een zienswijze door de gemeenteraad was via de normale procedure niet mogelijk.
We ontvingen de kaderbrief te laat om nog via de reguliere procedure tijdig aan de gemeenteraad aan te kunnen bieden vóór de deadline van 6 februari 2026. In overleg met de portefeuillehouders, de griffie en de agendacommissie is ervoor gekozen om de conceptreactie op de kaderbrief toch nog met een raadsvoorstel aan te bieden aan de gemeenteraad van 27 januari 2026.

Financiële paragraaf

In de kaderbrief 2027 is de incidentele besparing van 2% in 2025 en 2026 structureel gemaakt. Het gaat om een structurele besparing van € 1,6 miljoen. Ondanks deze besparing zal de totale bijdrage aan de VGGM toenemen van € 91,4 miljoen in 2026 naar € 94,5 miljoen in 2027. Dat komt voornamelijk door de verwachte loon-/prijscompensatie van € 3 miljoen.

In onze gemeentelijke meerjarenraming hebben we in 2027 vooralsnog € 938.000 geraamd voor de bijdrage aan de brandweer/bevolkingszorg van de VGGM. Volgens de bijlage bij de Kaderbrief met specificaties per gemeente (bijlage 7) wordt dat € 993.000 (= een plus van € 55.000). De omvang van het verschil wordt grotendeels veroorzaakt doordat er in onze begroting nog een taakstelling van 5% (€ 40.000) is opgenomen.

Voor de GGD (Publieke gezondheid, Jeugdgezondheidszorg 0-4 en Rijks vaccinatie programma) is in onze begroting 2027 € 474.450 geraamd. Volgens de Kaderbrief wordt dat € 734.000. Dat is dus € 259.550 meer dan geraamd.
De omvang van het verschil wordt veroorzaakt door:

- De loon-/prijscompensatie bij de VGGM van € 23.000.
- De taakstelling van 5% in onze begroting (€ 33.000).
- De ophoging bij de voorjaarsnota 2025 die niet structureel is doorgevoerd, maar alleen over 2026 (à € 198.000).

In onze voorjaarsnota 2026 zullen de correcte bedragen op basis van de kaderbrief worden verwerkt. In de voorjaarsnota zal een integrale afweging worden gemaakt met andere wensen, tegenvallers en risico's, waarbij extra bezuinigingsopgaven niet zijn uit te sluiten. Overigens merken wij op dat er vooralsnog een overschot op de begroting 2027 is van € 1,5 miljoen. Hoe dan ook pleit deze situatie nog extra voor besparingen bij de VGGM en voor financiële behoedzaamheid binnen onze eigen begroting.

Participatie en communicatie

Bij de totstandkoming van dit voorstel is er geen participatie of communicatie met inwoners geweest.

Duurzaamheid

Duurzaamheid is in de kaderbrief een afzonderlijke paragraaf in het hoofdstuk 'overkoepelende ontwikkelingen'. In deze paragraaf is opgenomen dat het verder verduurzamen van gebouwen en materieel de aandacht heeft van de VGGM. Verder wordt vermeld dat duurzaamheidsverplichtingen vanuit het rijk of Europa kunnen leiden tot hogere kosten.

Intergemeentelijke samenwerking

De gemeente Westervoort heeft samen met veertien andere gemeenten de taken op het gebied van brandweerzorg, geneeskundige hulpverlening, publieke gezondheidszorg, ambulancezorg, alsmede rampenbestrijding en crisisbeheersing ondergebracht in de VGGM. De veiligheidsregio is een wettelijk verplichte gemeenschappelijke regeling.

Bijlagen

201717676 – Bijbehorend raadsbesluit
201717677 – Conceptbrief aan VGGM met zienswijze
201716909 – Aanbiedingsbrief van VGGM

201716912 – Kaderbrief 2027 VGGM
201716913 – Bijlage met besparingsscenario's

Westervoort, 6 januari 2026

Burgemeester en wethouders van gemeente Westervoort,

M. Sluiter (MA)	Drs. A.J. van Hout
secretaris	burgemeester